

Förslag

Ärende 3: Hemställan från vård- och omsorgsnämnden rörande införande av valfrihet inom särskilt boende

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. att punkt 1 och 2 avslås
2. att vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att förlänga nuvarande ramavtal och se över möjligheten att utveckla verksamheten i egen regi för att på sikt kunna fasa ut ramavtal för särskilt boende för äldre.

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden (VON) har kommit med en hemställan hos kommunstyrelsen för att införa lagen om valfrihet (LOV) inom särskilt boende för äldre.

LOV har av borligheten lanserats som en "valfrihetsreform" för företagen. I själva verket handlar det om en etableringsform för företag att etablera sig inom vår gemensamma välfärd. Vi ser många områden där införande av LOV gör systemen mindre transparenta, svåröversiktliga, svårkontrollerade och kostsamma. Vi ser det inom skolverksamhet där vi ser betygsinflation och generellt ett sjunkande PISA poäng. Vi ser det bland sjukvården som får svårare att mobilisera i en kris med många aktörer och svårighet att bäst fördela resurserna. Vi ser det i primärvården där LOV ger företag rätt till etablering och skapar ett överflöd på Östermalm men underskott i Rinkeby där LOV inte bara dränerar välfärden utan också bygger på klyftorna och ojämlikheterna i samhället. Vi ser det i underlaget till beslutet i VON där det inte bara är sol och gröna skogar utan där flera kommuner visar upp förluster efter införande av LOV för särskilda boenden (SÄBO) för äldre. Vi ser även med oro på de ersättningar kommunen föreslås erbjuda där samma ersättning för somatisk vård som demensvård utgår. Generellt kostar det mer med demensvård då det kräver specialkompetens och dessa kunder är ofta även dessa behov av stöd för somatiska behov.

Utlåtandet för beslut lyfter förvaltningens beräkningar, de visar inga säkra vinster med införandet av LOV för SÄBO. Osäkra ekonomiska kalkyleringar på osäkra antaganden.

Vi finner ingen grund för att införande av LOV skall öka valfrihet för kunden. Detta är ett politiskt grundat påstående utan fakta enligt förankring.

Just nu bedrivs SÄBO för äldre i egen regi eller enligt ramavtal upphandlade enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Det är ett bättre kontrollerat system även om Vänsterpartiet i längden vill se att den egna regin skall klara av att tillgodose våra medborgares behov fullt ut.

I korthet, LOV som ersättning för LOU har inte i underlag eller realitet visats vara en billigare eller mer effektiv form att tillgodose behoven för våra medborgare eller öka individens valfrihet endast etableringsrätt för företag. Ersättningsnivåerna motsvarar inte faktiska kostnader och kommunen kommer stå med den större kostnaden men mindre ersättningen. Kommunen bör se till att tillgodose medborgarnas behov från grunden för att kunna säkerställa trygg och säkert åldrande med medborgarnas bästa i fokus och inte vinstmaximering.

Lösningarna är en stärkt kommunal verksamhet med mindre behov av extern hjälp. Variation i boenden kan erbjudas av egen regi och därmed också säkra upp individens valfrihet och valmöjlighet utan att förlora fokus från medborgarens rätt och ansvarsfullt handhavande med skattemedel.

Nujin Alacabek

Britt Björneke

Niklas Bougt